

3 Uvádění strojů do provozu

Podle čl. 4 Směrnice může být strojní zařízení uvedeno na trh nebo do provozu, pokud je provedeno tak, aby za předpokladu, že je řádně instalováno, udržováno a používáno pro účely, ke kterým je určeno, a za podmínek, které lze důvodně předvídat, neohrožovalo zdraví a bezpečnost osob a případně domácí zvířata, majetek a životní prostředí. Dle § 4 odst. 5 NV č. 176/2008 Sb. se za uvedená na trh a do provozu považují i strojní zařízení vyrobená nebo dovezená pro vlastní provozní potřeby při podnikání. **Pokud nelze určit výrobce strojního zařízení či neúplného strojního zařízení, potom se všechny povinnosti kladené Směrnicí na výrobce vztahují rovněž na provozovatele, který strojní zařízení uvádí do provozu (což platí zejména pro stará používaná SZ v provozu).**

Před uvedením strojního zařízení na trh nebo do provozu výrobce nebo provozovatel zajišťuje dle čl. 5 Směrnice průvodní dokumentaci, tj.:

- aby SZ splňovalo příslušné základní požadavky na ochranu zdraví a bezpečnost uvedené v příloze I Směrnice;
- **posouzení shody;**
- vydání **ES prohlášení o shodě** podle přílohy II části 1 oddílu A Směrnice a zajistí, aby toto prohlášení bylo přiloženo ke strojnímu zařízení a v českém jazyce;
- opatření strojního zařízení **označením CE** (Conformité Européenne – evropská shoda);
- aby byla k dispozici **technická dokumentace** podle přílohy VII oddílu A Směrnice;
- potřebné informace ke strojnímu zařízení, zejména **návody** k údržbě, obsluze a na výměnu částí či součástí v českém jazyce.

Dále musí být SZ vybaveno bezpečnostními tabulkami v češtině, musí mít ovládací prvky popsány v češtině, a pokud bude mít stroj dotykový ovládací panel, tak software také musí být v češtině.

! DŮLEŽITÉ UPOZORNĚNÍ

Dovoz a distribuce strojních zařízení ze států mimo Evropskou unii

Výše uvedené povinnosti, jež ukládá čl. 5 Směrnice výrobci, přecházejí na dovozce, distributora a uživatele, kteří uvádějí na trh nebo do provozu v EU strojní zařízení dovezené ze zemí mimo EU, neboť mimoevropský výrobce nemá povinnost plnit požadavky Směrnice. Pokud tedy mimoevropský výrobce nesplnil povinnosti podle čl. 5 Směrnice, potom i osoba, která si doveze do EU stroj pro vlastní použití, si všechny tyto povinnosti musí splnit sama.

Po instalaci mohou být veškerá vyhrazená elektrická zařízení přidružená ke strojům (vč. přívodu el. energie ke SZ, elektroinstalace budovy, ve které se SZ nachází) uvedena do provozu jen tehdy, byla-li na ně provedena **výchozí revize** dle NV č. 190/2022 Sb., [ČSN 33 1500](#) a [ČSN 33 2000-6 ed. 2](#).

Současně s výchozí revizí EZ se provádí **ověřování** elektrického zařízení stroje dle čl. 18 [ČSN EN 60204-1 ed. 3](#). Toto ověřování provádí revizní technik EZ.

Dále dle § 4 odst. 1 NV č. 378/2001 Sb., *kterým se stanoví bližší požadavky na bezpečný provoz a používání strojů, technických zařízení, přístrojů a náradí*, musí být před uvedením do provozu provedena **kontrola bezpečnosti provozu zařízení** podle průvodní dokumentace výrobce (viz v tomto článku *Požadavky na bezpečný provoz a používání strojů dle NV č. 378/2001 Sb. v kapitole Systém péče o provozovaná strojní zařízení*). Není-li výrobce znám nebo není-li průvodní dokumentace k dispozici, stanoví rozsah této kontroly zařízení zaměstnavatel v místním provozním bezpečnostním předpisu. Tato kontrola se pak musí opakovat minimálně každých 12 měsíců v rozsahu stanoveném místním provozním bezpečnostním předpisem, nestanoví-li výrobce v průvodní dokumentaci rozsah a četnost následných kontrol jinak. *Zprávy o výchozí revizi EZ, ověřování a kontrole bezpečnosti provozu zařízení* se poté stanou nedílnou součástí dokumentace ke SZ.

Provozovatel následně musí zpracovat **místní provozní bezpečností předpis** (MPBP) pro provoz strojního zařízení dle NV č. 378/2001 Sb., zavést **provozní deník** strojního zařízení a nastavit řád preventivních kontrol a údržby (ŘPKÚ) dle NV č. 101/2005 Sb.

Za uvedená na trh nebo do provozu se považují i strojní zařízení **rekonstruovaná** – úpravce se tak stává výrobcem. Za rekonstruované se ovšem považuje pouze takové SZ, u kterého se změnila jeho podstata (např. změna brusky na pilu), nebo bylo rekonstruováno z hlediska své bezpečnosti (např. vyhotovení stop tlačítka na stroji) či pokud bylo rozšířeno o další SZ (např. do něj byla přidána nová komponenta). Rozhodně se za rekonstruovaná nepovažují ta SZ, na kterých byla provedena např. výměna motoru, běžná údržba, nátěr, výměna opotřebených krytů apod.

Neúplné strojní zařízení může být uvedeno na trh nebo do provozu, pokud výrobce zajistil vše, co se vyžaduje u úplného SZ, a navíc zajistil dle čl. 13 Směrnice tyto dokumenty:

- vypracování příslušné technické dokumentace podle přílohy VII části B,
- vypracování návodu k montáži podle přílohy VI,
- vyhotovení prohlášení o zabudování podle přílohy II části 1 oddílu B.

Návod k montáži a prohlášení o zabudování se přikládají k neúplnému strojnímu zařízení, dokud není zabudováno do úplného strojního zařízení, a poté se stanou součástí technické dokumentace tohoto strojního zařízení.

